

Yva ry

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja maa-aineslain muuttamisesta

Lausuntopyyntö VN/12087/2020 (Ympäristöministeriö)

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoja koskien luonnosta hallituksen esitykseksi laeiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-l) ja maa-aineslain muuttamisesta. Yva ry kiittää lausuntopyynnöstä ja haluaa todeta YVA-lain muutoksia koskevien ehdotusten osalta seuraavaa.

Yhdistys pitää esitettyjä muutoksia pääsääntöisesti kannatettavina. Erityisesti 17 § ja 20 § ehdotetut lisäykset, joiden mukaisesti yhteysviranomaisen pyytää arviointiohjelmaa ja arviointiselostusta koskevat lausunnot kuntien lisäksi myös muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee, on hyvä. Nykykäytäntö vastaa jo nyt ehdotettua, mutta asian kirjaaminen lakiin varmistaa sen toteutumisen ja selkeyttää tilannetta niin yhteysviranomaisen, lausuvien viranomaisten kuin hankevastaavan kannalta.

1 § ehdotettua uutta hankkeen määritelmää yhdistys pitää sinänsä hyvänä. Määritelmän osa b) ”muu luonnonympäristöön ja maisemaan kajoaminen” selkeyttää tiettyjä rajatapauksia.

Kuitenkin yhdistys ilmaisee huolensa siitä, että esitetty hankemääritelmä ei ota kantaa hankekokonaisuuden määrittelyyn, eli kysymyksen siitä, mitkä osat ja toiminnot tulee tarkastella joko osana hankkeen YVA-menettelyä tai erillisessä omissa YVA-menettelyssä, ennen kuin hankkeelle voidaan myöntää lupa. Hankekokonaisuuden määrittely on aiemminkin ollut haasteellista. Julkaisussa ”YVA-yhteysviranomaisen toiminnan kehittäminen, työryhmän raportti” (Ympäristöministeriön raportteja 8/2015) tarkastelee asiaa, ja päättyy esittämään suosituksen hankekokonaisuuden tarkastelulle (kappale 7.4 s. 43-44). Yhdistys ehdottaa, että hankkeen määritelmä lisäksi 1 §:ään lisätään myös hankekokonaisuuden määritelmä, sekä tarpeen mukaan myös pää- ja liitännäishankkeiden määritelmät.

Kansainvälistä kuulemista koskevat täsmennykset (29 § ja 29a §) ovat samoin perusteltuja ja vastaavat YVA-direktiivin ko. sanamuotoja. Yhdistys kuitenkin kiinnittää huomiota 29a § ehdotettuun velvollisuuteen toimittaa *hanketta koskeva lupahakemus* tarvittavine käännoksineen ympäristöministeriölle toimitettavaksi menettelyyn osallistuvalla EU:n jäsenvaltiolle. Laajojen hankkeiden lupahakemukset ovat erittäin laajoja kokonaisuuksia, itse lupahakemuksen pituus voi olla satoja sivuja ja liitteiden useita tuhansia. Aineiston kääntämisestä aiheutuva työmäärä voi siten olla erittäin huomattava. 29 §:ssä tulisi rajata, mistä luvista on kysymys. Hanke, joka on niin laaja, että siinä on suoritettava YVA-menettely, vaatii tyypillisesti suuren joukon lupia ympäristö- ja vesiluvasta rakennuslupiin ja sähkömarkkinalain mukaisiin hyväksyntöihin. Ei voine olla tarkoituksenmukaista eikä tarpeen, että kaikki hankkeen lupa-asiakirjat tulevat kansainvälisen menettelyn piiriin. Lisäksi yhdistys esittää, että ko. vaatimusta voitaisiin tarkentaa ainakin siltä osin, että toimitettavaan käännettyyn aineistoon ei tarvitse sisällyttää lupahakemuksen liitteitä, ellei tämä jonkin liitteen osalta ole erityisesti tarpeen. Edelleen yhdistys ilmaisee jälleen huolensa viranomaisresurssien riittävydestä uusien mahdollisesti laajojen tehtävien edessä. Mikäli uusia tehtäviä asetetaan, tulee myös resurssien riittävydestä huolehtia. Tässä tapauksessa tarvetta tulisi erityisesti teknisen ja ympäristöalan sanaston hyvin hallitsevien asiantuntevien kääntäjien osaamiselle useilla EU-kielillä hankkeesta riippuen.

Teknisluontoisista täsmennyksistä yhdistyksellä ei ole huomautettavaa. Myös YVA-I liitteisiin 1 ja 2 esitetyt muutokset ja täsmennykset ovat kannatettavia. Maa-aineslakiin esitetyistä muutoksista yhdistyksellä ei ole huomautettavaa.

Helsingissä 4.1.2021

Yva ry hallitus

Puheenjohtaja Mattias Järvinen

Lausunnon valmisteli Janna Riikonen

Toimittettu lausuntopalvelu.fi välityksellä 4.1.2021